

Únos

Horkými ústy dýchají červcové dny, vydechují plameny.

A noci? Nepokojné sny a podivné vzrušení odnímají lidem spánek, milence trýzní rozkošnou rukou.

Mezi Hradištěm a klášteřem bílých panen zeje hluboké údolí. Neodděluje, ale kloubí ty dvě tvrdé žulové skály, které po dlouhé věky na sebe hledí. V Granici jsou stinná a travnatá loubí, stvořená pro odpočinek unavených lidí, ale také pro dvoření a polibky milenců. Venuše zrádnými kouzly a přebytky všetečné zbujnosti plýtvá po stráních. Její vladařská moc obestírá oba břehy šumivého potoka. Rajska rokla láká v červcovém čase mládež. Pečlivé matky v městě ani nespí starostmi.

Granice znepokojovala také abatyši Kateřinu. Den co den se modlila s jeptiškami a novickami do únavy. V naléhavých promluvách jim líčila příkladná odřikání svatých.

Jednoho zářivého dne záhy z rána se zastavil pan z Kunštátu v klášteře. Byl radostně a mile přivítán abatyší, jest zde uctíván jako mecenáš klášteřů klářísek i minoritů. Po návštěvě a krátké rozmluvě s neteří host i abatyše se procházeli starou ušlechtilou zahradou, probouzející se v ranním zářivém slunci. Hovořili o válečných událostech. Na úzkostné otázky paní odpovídá válečník s klidnou a bezpečnou nadějí. Když odcházel, abatyše doprovázela patrona až před fortu. Loučice se, stanuli nad údolím. Host mlčky pohlížel dolů, vdechoval svěží chlad a vůni, která vystupuje z hájíčků u potoka. Z utěšené rokly vane sem zdánlivý klid a osvěživý proud.

Z hluboka vdechl ranní svěžest a řekl občerstven:

„Milý a úhledný klášter tady máte, matko.“

„Ano, líbezně je u nás, místo připomíná v mnohém Rajska vrch v jižním Assisi. Ale jen té Granice kdyby nebylo,“ povzdechla si zkušená žena.

Ach, slovo, jež nemělo být nikdy vyřčeno! Její povzdechnutí bude na věky opakováno ústy starostlivých matek, přezrálých vychovatelek, zlostných neduživců:

Ach, té Granice prokleté ...

Vok mladší z Holštejna se usadil na probošství sv. Hypolita. Jeho jízda peleší na tvrzi v Hradišti, Mašovicích a Čekanově.

Den po bitvě, za výhně letního odpoledne, odpočíval na měkkém loži probošské komnaty. Hleděl do stropu klenuté síně, zasníval se za ospalého bzučení much. Ale nevidí klenutí, nevnímá bzučení much. Zato slastné snění otevřelo mu oblaka a v nich se odhodlaně a výbojně naplňují všechny jeho milostné touhy. Neboť sníš-li a odpočíváš, všechno dění světa je ti směšně jednoduché, lehounké a snadné. I tvoje vlastní tělesná podstata zdá se ti lehčí obláčku a volavčího peří. Snadno tvoříš i řešíš i nejobtížnější úkoly. Jsi všemohoucí jako Olympan.

Pan Vok myslí na svou bílou Katruši. Její černé oči a jemná líčka jsou přece tak blízko. Jen přes rokli granickou, snad necelých tisíc kročejí. Volají milence přes tu propast. Vždyť také její malé srdce po něm jistě nyje – aspoň jeho mysl mu tak samolibě říká. Ale to ví bezpečně: Jeho vlastní touha vášnivě ji volá. Kypí v nitru jak tekuté železo v kadlubu.

Pomyšlení, že ten šedý klášter mu milovanou ženu zakleje do chladných zdí navždy, jej znepokojuje. To jest veliké nebezpečení pro jeho lásku. Překážka, která hněte a vzrušuje. Ale také vzpružuje, aby ji rázně překonal. Neboť nic tak nerozčecuje mladou mužnou mysl, jako spuštěná mříž okna nebo vrat. Mysl mužů nejvíce rozčecují půvaby a kouzla, ukrytá tajemně za mříží, šláňem, závorou nebo zdí.

Ale ta touha mužná nezná překážek. Závory i závoje musí padnout silou nebo úkladem. Mříže roztíná, zeď přeletí.

Rozhodl se: Zbaví se bídného ostychu, zahodí směšné ohledy, odvrhe zálibu v rytířské obřadnosti. Uchvátí milovanou, zmocní se jí, lstí nebo silou. Učiní, co dokázali jiní muži. Vždyť nyní ví, že nejsličnější žena světa ho miluje. Je povinen tak učinit, nemůže ji nechat hynout a uvadnout v klášterní klausuře.

Vyskočil z lože. Napíše drahé Katruši škartu milostnou. Úhledně škrtá na papír, jak mile byl dojat, když ji tady ve Znojmě uviděl, jak ji horoucně miluje. Ještě dnes, před půlnocí, za ní do kláštera přijde, aby čekala.

Zavolal nejbystřejšího svého panošíka. Vtipný pacholík přijal škartu i podrobné poučení. Nikomu ten list dáti ani ukázati nesmí, jen novicec panně Katruši ze Mstěnic. S chápavým úsměvem slíbil, že se do večera vrátí. Bohdá přinese zprávu dobrou.

Odpoledne seděl pan Vok u okna, hryzl nehty a čekal, jak panic vyřídí diskrétní posláni.

Panošík přispěchal opravdu brzy, oči mu zářily úsměvem. Pořídil dobře. Panna má milostnou škartu v ruce. Ve fortelně klášterní seděl dědek, ten dřímá, když udeřil kladivem na bránu. Oklamal toho ospalce. Ten stařík byl jediným mužem, kterého v klášteře panen viděl. Ale šelma panoš neřekl, že se do kláštera panen vloudil v dívčím rouše, jak tam byl jeptiškami mile přijat a pohoštěn sladkými pochoutkami.

Když Katruše vzala do ruky škartu a poznala písmo, radostí jí poklesla kolena. Poznala ihned ruku pana Voka. Když ji četla, chvěla se rozčilením. Oči se jí zamlžují, ale jiskry v nich prozrazují radost. Ale rychlý příval štěstí náhle se zastavil, na prsa znovu padá kámen starostí:

Jak k ní její milý přijede, když za večera sama z cely vycházeti nesmí a těžká klášterní brána i domovní dveře jsou hlídány a opatřeny pevným zámekem i těžkou závorou?

Svěří se milé družce Kláře, poprosí ji o pomoc. Snad poradí, pomůže bezradné. Sestra Klára, nejmladší z řeholnic, jest důvěrníci její lásky. Ať je účastna také její nové dychtivé radosti i starosti.

Panna Klára ji účastně vyslechla a porozuměla. Přemýšlí, uvažuje, ale nakonec přislíbila věrnou pomoc.

Pod večerem Katruše drahnou chvíli věnovala úpravě vlasů i šatu. Přála si pojednou mít v šedé cele veliké zrcadlo, jaké měla ve své dívčí komnatě v Jevišovicích. Ač v očích pod dlouhými řasami se ještě tají nepokoj, znovu se rozjiskřily a zaněcovaly. Její tělo, podněcované mladistvou láskou, zase zkrásnělo a nabylo na své čilosti. Je zase planoucí a hrdou ženou.

Čeká. Je už noc, letní a žhavá. Třpytivý samet, napojený vůněmi květin. Červencové noci jsou šalebné. Srdce panny bije poplašeně, pjeje i tančí vstříc milenci. Celá bytost, čekající příchod milovaného muže, je napjata úzkostnou nedočkavostí.

Znovu se modlí za milence, modlitbou snad trochu hříšnou: Ať Bůh všemohoucí mu pozvedne srdce, ať muž mluví, jedná! Dej mu Bože odvahu i zmužilost takovou, jaké jest jeho rekovská síla a krása. Ať přijde, ten milý blázen!

Ach, milý Bože! Jaká je hříšná, zmatená. Hned se zas modlí, aby nepřicházel, bojí se hříchu. Ale co je to platno, když ví, jak její srdce po něm touží, jak v duchu volá, aby se odvážil, aby byl smělý, aby pro ni ještě dnes přišel a snad ji také z toho živého hrobu unesl. Nechce se tu přece dáti zakopat v bolu zmařené lásky. Zmatek pálí v hrudi, až jím omdlévá. Znovu volá hříšnou modlitbu, tentokrát k ženě, Panně: Panno svatá, dej, ať se vzmuží, ať je silný, ať přijde!

A cože pan Vok?

Nečekal ani do pozdní noci. Pod šlářem večerní tmy vyšel z hradišťského probošství. Sestupuje po příkrém svahu a kráčí hlubokou Granicí v siném svitu hvězdného světla. Rozdychtělý mileneček spěchá k holubici, která čeká nepokojně na protější skále.

Před hodinou vyslal čtyři ozbrojené zvědy. Dva, aby hlídali cestu a dva před klášter. Jeho muži mu rozuměli, ač mnoho nemluvil. Sám nyní šplhá hbitě po svahu. Stojí už na východní skále, vdechuje vůni resedy a bazalky z klášterní zahrady.

Ale zde stojí hradní stráž. Žádá heslo. Řekl je: Jevišovice.

Dva jeho muži čekají nedaleko ve stínu klášterní zdi. Sdělují, že všude je pokojno. Brána je zamčena a pod závorou, ale hlídána není.

Večery u klářísek jsou krátké. S posledním paprskem slunečním zavírá staříčkový fortnýř chrám i brány. Po večeři a pobožnosti jeptišky i novicky odcházejí do svých cel. Modlitby ustaly a přichází večerní snění, aby nato brzy všecek klášter usnul. Ticho v jeho zdech je hluboké. Ani veselý pokřik z krčem na Václavském rynku, ač bujarý, sem nedoznívá.

Rytíř pozoruje krátkou chvíli bedlivě bránu, zeď i okolí. Potom se tiše sune po ramenou svých zvědů na zeď. Neví, že jeho vytoužená Katruše každou chvíli vyhlídá oknem své cely do zahrady.

Zatím fortnýře Mikuláše hostí podnikavá sestra Klára. Pod večerem zaběhla do fortny, vzala dřímajícího stařečka za ucho a pravila silně přihluchlému vrátníkovi:

„Moje pečlivá máti přinesla mi včera dvě láhve starého vrboveckého. A já sama víno nepiju.“

Znala staříka dobře. Po večeři přicupital spěšně do její cely. Nyní jej mladá jeptiška cpe pečenou rybou a nalévá vínem. Ryby on ani po večeři neodmítne a kořenné vrbovecké k rybě on tak rád pije. Panna naslouchá – zdánlivě velmi účastně – jeho vyprávění o příhodách a zážitcích z jeho rybolovů.

Když starý Mikuláš vykládal o milované řece Dyji a o rybách, byl docela hluchý a slepý jako zatokaný tetřev. Opíjel se vzpomínkami více než vínem.

Zítřka také on přinese do klášterní kuchyně k večeři ryby, jak dříve činíval. Nyní za noci je na jeho řece ještě nebezpečno. Rakušané se za tmy plíží k vodě, tam uléhají a střílejí šípem po každém stínu, který se u řeky nebo na proudu objeví. Ale za doznívajícího světla, panečku, to silné praky pana z Kunštátu je udržují v uctivé vzdálenosti a u řeky je klidno a bezpečno. Holštejnští jízdní dokonce plavili v řece bezpečně své koně. Dnes, za obležení, bude mrštný, čerstvý lín nebo štika věc vzácná a v kuchyni sestry ani karasem nepohrdnou. Z naší řeky Dyje, ouvej, jsou rybičky nadmíru chutné.

Ach, ten starý, povídavý škrhola! Panně bylo jeho řečí skoro nanic, ale ještě výřečného Mikuláše povzbuzovala. Předstírala zájem, jak se loví do vrší, jak na vlas i do čeřenu ta pestrá rybí havěť. Kde v Dyji peleší nejspanilejší štiky, podoustve, parmy i líni.

Když byl vrátník v nejvyšším rybářském roznícení, udeřil kdos na klepadlo domovních dveří. Úder klepadla zahřměl jako hrom v nočním vševládném tichu. I hluchý stařík jej však slyšel.

„Koho sem v temné noci rarach nese?“ zlostně bublal.

Panna se spěšně nabízí, že sama nahlédne, jaký pozdní poutník navštívil klášter.

„Ale vždyť brána je pod závorou a zamčena a klíče jsou tady u mne?“ diví se stařec.

„To některá ze starších sestřiček se dlouho procházela zahradou,“ vysvětluje důvtipná panna. „Skočím sama otevřít!“

Podal jí klíče od pasu, panna je už venku a odevzdává je Katruši. Klíče jsou těžké a ten od brány je na dvě pídě dlouhý a váží libru. Sotva jej nesla.

Zvědavého fortnýře, jemuž se nechtělo od vína, uklidnila:

„To staruška Marie poseděla dlouho v zahradě, aby užila tichého a teplého večera. Právě se vrací.“

Upokojen oddal se Mikuláš znovu vrboveckému. Víno mu zamlžilo paměť, zapomněl na klíče. Pokračoval ve vyprávění, když našel dnes uši milé panny Kláry tak účastny.

„Jaké divy hastrman a vodní panny za měsíčních nocí kolem vody strojí. Obzvláště, když měsíc zraje k ouplňku, to Granice a dál u Dyje údolí Mločí i ouval Pašeráků, jsou těch

podivných tvorů plny. Rejdí tam a pění, až se sýčkové i sovy děsí, zatímco splav pod Obří Hlavou hučí a těžké ryby v proudu šplouchají. Za nocí u řeky, ach, bývalo rybáři blaženě. Řeka je plna života i tajemství.“

Konečně novicka Katruše spatřila svého rytíře pod okny. Slyšela jeho úder na domovní klepadlo. Viděla, jak se prve klaněl a křižoval před portálem, potom spěchal pod její okno. Prudký i slastný strach jí projíždí kostmi. V zahradě pod okny stojí a čeká muž, pohlíží k ní nahoru jako náměsíčník.

Rázem uchopila těžké klíče a spěchá po schodech jako myška, odmyká klausuru a spouští těžkou závoru, dbajíc úzkostně, aby nezaskřípala.

Konečně je zde! Konečně za ní přiletěl její sokolík! Milý!

Ruce muže a ženy se dotkly. Panně andělsky září oči. Oběma rukama ji hladí a otevírá svůj ráj, až slastí nahlas vydechla. Líbá jí ruce, rty i tváře. Jak v měsíčním svitu jsou její oči veliké a zářivé! Je noc a nesmělému rytíři netřeba se ostýchat. Líbá ji znovu a znovu.

Ale panna je opatrná. Odvádí miláčka z měsíčního jasu, ukrývá se s ním ve stínu stromoví. Neboť měsíc, ten přítel i strážce milenců, bývá někdy šibal i zrádce. Prozradí všelicos, co vidí.

Jak je milá, jeho vytoužená Katruše! Mladé tělo voní ženskou něhou i horkým létem. Jak spolu kráčeli v proudu měsíčního světla, jak tma pod košatou jabloní pohltila jejich stín, touha u muže konečně rozvrátila písečné břehy bývalého ostychu.

Pan Vok požaduje, aby s ním odešla neprodleně na Hradiště. Panna mlčela. Neodpovídá na návrhy, prosby a zaklínání muže.

Bál se jejich úvah, přirozeného ostychu. Zahrnul ji polibky, mužnou vášní. Naléhal, aby rychle odešli. Konečně vydechla:

„Milý! Já teď neuvažuji, nepřemýšlím, nejsem schopna. Jen se bojím. Jsem jen ženou!“

Bylo nutné, aby jednal muž. Pan Vok se opravdu zvtolil zázračně. Ze slupky zmateného a druhdy ostýchavého jinocha teplem lásky se vykuklil pevný muž.

„Zbavím vás toho strachu, milá, těch planých obav! Pojd'te, jen rychle pojd'te!“

To řekl velitelsky, tvrdě.

Vzal ji do náručí.

Žena to vzala na vědomí a nechala se nésti. Jako malé robě zjihla v jeho pažích. U brány mu podala klíč. Spustil závoru a otevřel křídlo brány. Klíč zasunutý ponechal v zámku a bránu zavřel. Jak se ocitli za klášterní zdí, panna už sama, držíc se jeho ruky, spěchala vedle něho ke Granici jako mírná ovečka. Jdou spolu ruku v ruce do tmy hlubokého údolí.

Bledá luna na nebesích vidí, jak v očích prchající klášternice svítí tesklivá úzkost i vítězný úsměv, obé se střídá. Jako vždycky, když milující žena vítězí, padá. Ale radosti i vlahé mlhy slasti je v očích víc, neboť panna je statečná a mnoho pro svou lásku vytrpěla. Strach z hříchu i věčného zatracení je převeliký, ale přirozené kouzlo touhy je mocnější. Nyní už přijímá zázrak rytířovy proměny i svůj ženský úděl jako nevyhnutelný závěr lásky. Oddává se docela své přirozené touze i vůli muže. Ten musí vědět, co chce, jak má jednat. Teď, kdy její smutný a váhavý rytíř jest tak podivuhodně rozhodným a silným, poddává se jeho ruce i vůli. Ale vždyť sama také už se rozhodla, jest svobodna ve své mysli. Jenom ji z toho velikého a náhlého překvapení pojímá závrať.

Ani nepozorovala, že se za nimi šine dvojice stínů. Ale to jsou zbrojní Voka z Holštejna, ti pečují o bezpečnost cesty i zdar únosu.

Od kláštera dvojice sestupuje do granického údolí. Bystřina bublá a šumí jako jindy, ničeho si nevšímá krom vlastní hry. Kráčejí ruku v ruce pod hvězdnou korouhví nebes, údolím vane podivná hudba i šumění v listí porostů. Rozbušila se znovu srdce milenců. Stanuli na břehu potoka a líbají se. Venuše zde vybírá své mýto a desátek. Pan Vok s úsměvem upozorňuje Katruši:

„Kdo zde překročí tento potok, ať je obtížen jakýmkoli hříchem nebo vinou, požívá práva azylu. Nesmí býti stíhán. Jsme bezpečni.“

Potom zase dvojice pospěšně šplhá po příkrém svahu k Hradišti, nedbajíc hluku drolícího se kamení pod jejich nohami.

Když stanuli v síni probošství, dala se panna objímat a líbat, oplácejíc milému stejně horoucně.

Láska prý zbavuje lidi tíže, milenci podobni cherubínům poletují lehounce v oblacích. Rytířův duch, bičován smysly, dlí opravdu v oblacích. Ale moudrá a opatrná panna jej uchopila za hlavu a nese jej pečlivě z výšin k zemi jako matka své nemluvně. Probudila milence z oparu jeho snů:

„Je zde na Hradišti kněz?“

„Ano, zajisté, probošství na hoře sv. Hypolita je sice světské, ale řád křižovníků drží při chrámu kněze. Jest jím otec probošt Florián.“

„Pošlete pro něj!“

Pan Vok otevřel překvapením ústa. Hle, ženy nejsou tak lehkomyšlné a bláhové, jak by se mu někdy zdálo a jak mu je rád líčil pan z Lamberka. Jsou střízlivé a mají dar rozumu.

Poslušně pro kněze poslal. Naléhavě žádal, aby otec probošt přišel neprodleně.

Otec Florián vyskočil z pelíšku a přichvátal pospěšně. Báł se jakés nehody.

Když však slyšel, že rytíř Vok z Holštejna a novicka Katruše hodlají neprodleně uzavřít sňatek, ještě té noci a tu hodinu, zle se ošival. Ochlazoval rozhořelá srdce milenců, bránil se zuby nehty:

„To nejde, moji miláčkové, tak snadno a rychle! Chcete, moji drazí, mému hříchu a zatracení? Raději postoupím mučení, než abych se dopustil těžkého hříchu a oddal rytíře s pannou, která už téměř náleží klášteru a Bohu.“

„Svým malým hříchem zabráníte, milý Otče, hříchu většímu. Váš hřích bude vám nakonec započten mezi dobré skutky.“

Starý kněz v duchu bručí. Pohlíží zlostně a udiveně na tu odvážnou tvář dívky v rouše novicky.

Domlouvá naléhavě panně:

„Nerouhej se a mlč, dítě!“

Ale panna dupla nožkou:

„Zajisté Vás otče neposlechnu, ač vás velice ctím.“

Kněz koulí očima, silně zrudl. Chtěl ještě mnoho namítat, ale polkl hněvivá slova, která chtěla vyletět z úst. Je už dosti stár a velmi zkušený, aby se dal unést proudem hněvu. Jako zpovědník znal příliš dobře neoblomnost ženského ducha ve věcech lásky, již se třeba jen snítkou nebo pírkem překáží. Ta panna našla právě svůj šperk a nemíní si ho dáti odejmout. Všechnu obratnost a houževnatost ducha vynaloží, aby jej udržela. Hle, nová Eva u zapovězeného stromu, očima polyká rajské jablko! Neodolá! Na širém světě není síly, která by dokázala odtrhnout vztaženou ruku, vedenou nepřemožitelnou zvědavostí, touhou a chutí. Kněz je zoufalý. Ví dobře, čeho je schopna milující žena, jakmile se už rozhodla. Žádný odpor ani varování, žádný val ani příkop jí nezabrání, aby neskočila do propasti nejtemnější.

Starý probošt stojí, oči zavřeny. Uvažuje a mlčí, otálí přemýšleje. Noc mívá. Rytíř je stísněn, panna už má v očích slzy. Knězovo mlčení vykládá si úzkostně jako odmítání. Ale statečná dívka se nevzdává: Chce s knězem hovořit o samotě, chce se vyzpovídat. To kněz odmítnout nemůže.

Zpovídala se. Vypravuje starci, zardělá krví, o své veliké lásce. Proč odešla do kláštera a jak byla i tam její mysl plná lásky a touhy. Bojí se své vášně. Neoddá-li je hned, bojí se hříchu, nemůže bez milovaného muže dýchat ani žít. Pýřila se před tím zvidajícím, kárajícím i trestajícím knězem jako kvítek pivoňky, rděla se za všechny své sny i touhy.

Och – jak by ráda toho tupohlavce udeřila rukou po tvrdé a holé lebi. Ten hloupý, zvidavý protiva!

Po tom úkonu probošt Florián se tvářil jako beránek, který vlastní krví a obětí snímá cizí hřích. Ale na moudrých rtech mu usedl pokoj a dobrý úsměv. Chvilí ještě se modlil, potom sám je uvedl do chrámu a oddal.

Konal se podivný svatební obřad. Bez doprovodu panen a mládenců, bez zvonů, bez závoje nevěstina, ale tím vzrušenější. Jediný chrámový sluha držel v pravici hořící voskovou svíci. Kostelní loď matně ozářená se podobala šeré jeskyni. Před oltářem nevěsta zašeptala své „Ano“ trochu udýchaně. Zato ženich statečně a hlaholivě, jako rozhoupaný zvon, až svěťce na oltářích blažeností zamrkaly, dvěma andělům u Božího hrobu se zachvěla kolena a nevěstě zazvonilo vděčně a vzrušeně srdce.

Konečně jsou svoji! Jak podivně rychle, jakým prudkým přívalem se jejich spojení uskutečnilo. Jak zbytečně se trýznili pro ostych rytířův.

Po obřadě přála si být nevěsta chvíli sama. Dlouho a tiše v komnatě seděla. Zasnívala se šťastně, oči plny slz a díků. Čekala, až samota napojí její mysl zase klidem a novou silou.

Když za ní přišel, její vlhké oči se vrátily z oblak zase k zemi a k muži. Upřeny na milovaného, byly zas plny světla a jiskření, jako dvě lesní studánky, jako dvě sestřičky kopretiny na slunečné louce.

Ty oči slibují, že od této chvíle bude z nich trvale svítit slunce. Přisála se k muži jako večerní osvěživý vánek. Jak žádoucí mu byla, jak ho právě nyní vábila. Padl na kolena a objal jí její. Oknem se hledí letní měsíc a hvězdy. Jak rád by natrhal jejich světla a posypal jejich září sněžnou a jemnou krásu ženy. Nemůže jí složit nebeský lesk na hlavu a hrud'. Objímá ji jako hladovec, konečně je v jeho manželském objetí. Oba zaplavuje radost i vděčnost, že jsou konečně svoji.

Ale co se děje v klášteře klárisek?

Zdánlivě zde vládne nerušený klid. Široká brána je zavřena, klíč trčel v zámku. Večer fortnýř Mikuláš dopíjel víno u panny Kláry a připravoval se k odchodu. Touha spánku padá na víčka starých očí. Panna s omluvou odběhla na malou chvíli, sňala klíče ze zámku brány a vrací je Mikuláši. Ten šátral pomalu po schodech, aby se uložil k odpočinku, který po požití vrboveckého slibuje být sladký.

Konečně klášter dýchá bezpečně a spí. Chrápe také starý Mikuláš ve fortně. Jen panna Klára byla nepokojná a dlouho nemohla usnout.

Probuzení a jitro na Hradišti sv. Hypolita bylo líbezné. Ale jinak bylo na protější skále. Bledé ráno v tiché ohradě u panen klárisek se splašilo. Přiletěla divoká bouře. Abatyše Kateřina pláče a zoufá nad zmizením mladé novicky. Lomí rukama a žaluje:

Jistě nějaké sodomské mužské oči popletly její mladou a nezkušenou hlavu!

Ach Granice, údolí prokleté!

Ale jak sama zodpoví za nebdělou péči panu z Kunštátu, kterého nejen ctíla, ale bála se ho jako ohně?

Zavolám Mikuláše k výslechu. Starý fortnýř neví nic. Jeho chabá leb si nemůže na nic podezřelého vzpomenout. Ani na nejostřejším skřípci by nemohl nic říci o zmizení panny. Bděl prý ve své fortně od večera do rána a střežil poctivě klid kláštera a bezpečí panen. Jenom zlý, nečistý duch mohl ji unést a to jen pověřím, branou klášterní neprošel v noci nikdo.

Vzpomíná si ovšem, že večer pil u panny Kláry nějaký žejdlík vrboveckého, že vínko bylo předobré, ale mohl by odpřísáhnout, že pil jen maličko, ani to nestojí za řeč. Také si vzpomíná, že mu panna vrátila klíče, když už všechno víno u ní vypil a strojil se odejít. Ale nemůže přece dopustit, aby bylo ublíženo panně, která jej tak mile pohostila a pěkně naslouchala jeho vyprávění. Proto raději všechno zamlčel.

Abatyše lomí zoufale ruky. Rozesílá rychlé posly. Dala pannu hledat v městě, na Jevišovicích, v Únanově, také uložila v Brně se poptávat.

Kdo by ztracenou novicku hledal v tom opevněném probošském hnízdě na Hradišti, kde nebylo téměř žádných žen a především členové řádu a zbrojní? Právě naproti klášteru, kam vidí Kateřina a řeholnice z oken?

Když rychlí poslové odjeli, aby hledali pannu, přichvátal do kláštera udýchaný a upocení probošt Florián, aby abatyši s rozpačitým úsměvem svěřil velkou novinu a vyzpovídal se ze svého hříšného skutku.

Abatyše, poslouchajíc tu neuvěřitelnou zprávu, bledla jako sníh a spráskla ruce. Její mravnost je do základu pohoršena. Klid kláštera je rozvrácen, útulek čistých panen v očích všeho měšťanstva, šlechty i lidu propadne v hanbu! Únos novicky – jaké z toho vzejde pohoršení!

Praví přísně:

„Jste, otče, povinen se káti a oznámit tu neblahou zvěst Katrušinu strýci. Pan z Kunštátu musí dostat zprávu z vašich úst, vždyť se jedná o jeho milovanou neteř!“

Otec Florián se vyznal v ženách, proto se nepodivil důvtipné logice abatyše. Ale nemínil zvětšovat míru svých povinností. Pana z Kunštátu ctil, ale netoužil s ním rozmlouvat dnes o Katruši. Vymlouvá se: je velmi zaměstnán úkoly na svém probošství. Ať jde na hrad velebná abatyše sama.

S třesoucími koleny nese abatyše Kateřina na hrad smutnou novinu. Vypravuje o všem, co se stalo dnes v noci, hradnímu hejtmanu s úzkostí a pláčem. Ten naslouchal, zvedal husté obočí a mlčel. V duchu se jen divil. Pokoušel se mračit čelo, aby zakryl veselý úsměv, ale podařilo se mu to stěží. Posadil bledou a uslzenou paní do křesla a uhostil ji pohárem krétského vína, které je sladké a ona ráda je pije. Vlastní rukou naléval abatyši do vzácné číše. Po chvíli nesrozumitelného broukání a kašlání sám představenou paní Kateřinu utěšoval, hladě si pravé křídlo prošedivělého kníru.

Když abatyše uklidněna z hradu odešla, nesl tu velkou novinu ruče své choti Anežce, která právě prodlévala na znojenském hradě.

„Přece jen junácký mladík,“ pravil uznale, „považoval jsem ho za strašpytla. Má přec jen v těle krůpěj svého otce.“

„Kdo?“ vydechla úzkostlivě paní.

„To že by v tom holštejském pobožném nemluvněti přece jen něco ohně bylo?“

A rozesmál se z plných plic.

Paní konečně něco pochopila a durdila se na hloupé vtipkování chotě, neboť hořela zvědavostí.

Pan Hynek jí všechny podrobně vypravoval a když se stále smál a divil, pravila moudrá paní:

„Ach, Bože, vždyť Katruše je sličná, vtipná a žádoucí. Pan Vok je muž skromný, plachý a pobožný, ale toužil po ní a miluje ji. Nikdy nevíme, co je v lidech ukryto a jaká síla se uvolní láskou, když se odváží k činu. Pan z Holštejna je voda tichá, která břehy hladí a měkce otírá, ale když se rozbouří, také drtí. Snad by se ještě nerozhodl k vyznání a činu, ale dráždily ho překážky. Nesnesl, aby milovaná stala se mu nepřístupnou řeholnicí.“

Paní však, i když našla slůvka uznání, omluvy a dokonce obdivu pro jednání únosce a potají měřila jeho odvážný čin se střízlivostí lásky svého chotě, přece jen starostlivě posuzuje svou neteř:

„Ale co Katruše, proč ta se podivočila? Nesluší přece na pannu, aby tak najednou a prudce se připoutala k milému, utekla s ním z kláštera a poděsila tak dobré řeholnice a starostlivou abatyši! Navštívím ihned Kateřinu, abych ji potěšila a odevzdala jí pro klášter dar, který už dávno chystám!“

Tady zase pan Hynek bere neteř v ochranu a konejší paní:

„Nechte mladých lidí! Katruše je vtipná, jak sama uznáváte. Její láska možná vidí lépe a pronikavěji, než náš starý rozum. I nejpotřeštěnější zamilovaný je často prozíravější než ctnostný a pokrytecký mudrc.“

Paní se trochu hněvala nad tou podivnou řečí, ale znala už svého muže, který ji miloval a ctil, ale nevládl darem uhlazené řeči. Nakonec přece jen se oba dohodli, že všechno ještě se obrátí k dobrému, jen bude-li Katruše jako mladá choť moudrá.

„A to bude, znám ji dobře,“ ujišťoval pan Hynek.

Když se tu novinu o únosu a sňatku dověděl pan Sokol, plácl oběma dlaněmi otěšením na mocná stehna:

„Oh, ten mladý lišák holštejnský, ta tichá voděnka, ten náš milý pan Voček! Ale svatebnímu pohoštění, pořádnému kvasu a veselí nám ten dobrák uniknout nesmí, když už jsme při svatém obřadu utřeli nos.“
